

Stanislav Kovačić/Vilim Matula/Irma Omerzo:

TKO SI TI I OTKUD TI PRAVO

Premijerno izvedeno 25. studenoga 2011. godine u kinu Grič u Zagrebu, produkcija Teatar 2000

Stanislav Kovačić violončelo	Irma Omerzo pokret	Vilim Matula pokret	Vilim Matula govor
Dok publika ulazi sviram opušteno i relaksirano, atmosferski i nenametljivo, koristim harmonyzer kao efekt, odjeljujem kazališni prostor od vanjskog svijeta, uvodim u kazališnu fikciju.	Sjedim dok publika ulazi i pratim stanje nelagode u meni koje raste. Ne želim ga prevladati nego puštam da kuliminira do istupanja na scenu. Pokrećem glavu i istražujem mobilnosti vrata kroz pokret fleksije i ekstenzije kralježnice, što se može čitati kao pokret glave koji pokazuje "da". Nevjerojatan broj načina i kvaliteta pokreta "da", a još više kombinacija kada se pridruži pokret "ne", za mene to je torzija kralježnice. I sve to u kombinaciji s Vilijevim pokretima "da" i "ne" nižu se ritmovi, pauze, poklapanja, preklapanja, kombinacije kvaliteta i smjerova. Sve bi moglo trajati i puno duže, ali postoji izvođačka zamka da publiku ne treba zanemariti pa završavamo u kompromisnom rješenju pokreta glavom "možda" kao mogućnošću lateralne fleksije vratne kralježnice.	Ja ulazim u nekom trenutku i pridružujem se Irmi u izvodenju ovih pokreta glavom.	Ja nekako mislim da su stvari u osnovi jednostavne ha? Jer ima ljudi koji tvrde da su stvari u osnovi vrlo složene ha ? Oni će pitati, koje stvari koja osnova i što znači jednostavno. Ha? Niko se ne bi htio miješati ha? Dobro, ako su stvari složene ali od čega su složene u osnovi to bi morale biti neke jednostavne stvari

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

Do ovog dijela o odijelu sviram kao neku nevidljivu ljestvicu ili melodiju koja se ne da razlučiti, ali ipak je tu, s vrlo duugim pauzama, pokušavam dočarati nelagodu i otuđenost, nesigurnost i izgubljenost.

Dok ovo izgovaram proizvođim geste koje izlaze iz drugih, nasumičnih impulsa. Impulsi koji nastoje ne biti povezani sa govornim sadržajem, ili geste traju još neko vrijeme, očito nepovezane s tekstom.

Osim ako se baš ne zakomplciraju, ako se ne zapetljaju ako se već zapetljalo onda molim samo nemoj zatezat znaš ono čekaj čekaj stop stani zapetljali smo se čekaj nemoj vuć molim te samo Da vidimo aha i na kraju krajeva to je sve pitanje stava Kako se postaviš neki će reći to je poza ali ne ja bih rekao da je to stav ne veli to je poza ne to je stav to je držanje pa onda kažu odijelo ne čini čovjeka Možda ne čini čovjeka ali čini nadčovjeka čini da ti se čini ne? A gle njega to odijelo djeluje a pogotovo ona odijela kako bih rekao ne to nisu ona agresivna odijela gangsterska ne znam znaš ono presajna pre pre ne ne ne ja govorim o onim finim odijelima znate ona ona diskretna odijela koja ono su kao ništa ono kao hmmm a ti kad to malo bolje pogledaš ovako jel ti se izgubiš u toj mustri znate ona odijela ne nije to primjer ne mogu vam sada pokazat znate ona odijela ona koja to je nešto upređeno tkano sukno štof ti odma vidiš da čovjek ima štofa neka diskretna mustra onako dezen ti se sav izgubiš u tome ne? To na vas tako ne djeluje znate ona odijela koja preko televizije vidiš gle odijelo nije to službeničko odijelo vidiš onako pristojno

Stanislav Kovačić
violončelo

Nakon dijela koji aludira na predizborno ubiranje glasova, slikanje, rukovanje s glasačima i poziranje, sviram glazbu koja je glasna, duboka i izlazi iz stava tijela, odozdo, čvrsta, bučna, pomalo nesnosna, kreće iz samo nekoliko grubih tonova u pomalo kakofoničnu buku. Koristim se overdrive efektom.

U ovom dijelu uz pomoć delay efekta glazbom dočaravam sliku prežderavanja pohlepnih, gramzljivih, sebičnih i škratih. Služim se dugim tonovima koji su proizašli neposredno iz tonova koji su mi izašli iz prethodne scene. Gudalo držim što bliže konjicu tako da dobijem pomalo jezovit zvuk. To traje sve do priče o kuni.

Irma Omerzo
pokret

Scena proklizavanja iz stava nogu: pojedini potisci na precizna mjesta u stopalu mijenjaju cijeli postav tijela koje naizgled uspravno stoji. Posljedice prenosa težine uspostavljaju igru disbalansa unutar balansa, dok je lice u konstantnom fokusu prema jednoj točki na horizontu.

Vilim Matula
pokret

Zajedno izvodimo scenu proklizavanja, bavim se prije svega stavovima, držanjem tijela. Tih osnovnih položaja nogu nema puno.

Vilim Matula
govor

službenik državni korporacijski neee nego kad dođe šef odijelo ta odijela bi isto trebalo upisat u one imovinske kartice tu imaš ona odijela od bar deset tisuća eura to nitko ne pita a vele da je vrlo jednostavno odeš desetak puta na probu kod krojača u London i veli odmah ti je super odijelo ono deset proba maksimalno

Pošten trezven marljiv štedljiv

Pohlepan gramziv sebičan škrt

Samo prežderavanje bogatih hrani sirotinju

Nevidljiva ruka prst božji božja providnost

Nevidljiva ruka samo nevidljiva ruka svu čistu dobit sav extra profit pretvara u vrhunsko žderilo za najbogatije i dok gore oni uživaju i

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

Sve dodatno dočaravam opisnim gestama.

žderu gore na vrhu piramide ta cijela stvar se prirodno ovako prirodom stvari ovako odozgor mrvice padaju po nama mast se cijedi i dokapava do nas točno koliko nama treba i to je priroda stvari
Ti moraš gore nahraniti onu neman ti ne može doći i dati sirotinji ovako sad sirotinja pa ti dođeš i podijeliš novac to je kao da vodu izljuješ u pustinju ništa od toga nikakva korist ti ljudima moraš dati kredite moraš ih zadužiti pa da vidiš kad ih stegneš pa kad švicarac proradi da vidiš kako su ljudi odmah ozbiljni kako im je sve jasno jel istina svi to znamo ne možeš ovak sad doć i ljudima podijeliš lovu ne to je bačen novac sav taj novac treba skupiti i dati onima koji znaju s lovom onda to odozgo prirodno fino do nas

Točno kuna po kuna sad ovaj dođe pa kaže jel imaš kunu moš mi dat kunu znaš ono
Jel imaš kunu jel mi moš dat kunu -nemam

Ja to kao primjer znaš ono kad znate taj osjećaj to je nezgodna situacija nekad daš nekad ne daš nekad imaš nekad nemaš al uvijek se loše osjećaš malo prije sam dao
Glupi osjećaj pa ako i imaš misliš šta ak' sad daš pet kuna njemu to nije ništa a

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

Nakon šlagvorta: "na kamatu" sviram po tri žice naizmjenično, uz cikličko ponavljanje, jako ritmično, nešto što upućuje na pro-

Znaš ono jel imaš kunu

Nemam rekla sam ti
Da, nije to sad problem,
evo imam ja ja imam jedno
moguće rješenje zamislite
vi da se nas tu dobro nas
nema previše ali recimo nas
milijun da se skupi i svak po
kunu milijun kuna i da mi
tih milijun kuna damo
nekom milijunašu
Mislim nekome ko zna što
će sa novcem što sad to da
nekom od nas daš milijun
kuna to je ko da te brzi vlak
pogodio ne znaš što bi s tim
uopće milijun kuna vama
se to možda čini premalo
ali deset kuna deset kuna
deset milijuna to je sad već
milijun i pol eura skoro
razumiješ
I da to damo stvarno nekom
poduzetniku pa da nas ovaj
sve poduzme
Nekome tko zna što s tim to
je sad već milijun i pol eura
ha? Ti si mi sumnjičava
malo
Mislis
Da sto kuna treba svak dat
a vi ste isto za to znači
skupljamo po sto kuna ili
soma ko je to reko soma
kuna ha ovdje isto tisuću
evo ko da više evo imamo
tisuću imamo soma
tko nudi soma i po tko nudi
soma i pol još uvijek samo
soma tko nudi soma i pol
Znači tisuću kuna što
nemaš tisuću kuna hoćeš
da ti posudim tisuću kuna
na kamatu

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

izvodnju, štampanje novca,
ulaganje, investicije.
Ciklički koristim i triler kako
bi instrument zvučao što
sličnije nekoj tvorničkoj
mašini. Stvar se ubrzava do
granica rasprsnuća, a onda
se pretvori u pobjedu, tri-
jumf, kapital je dopro do
svog vrhunca i sad slavi,
tu sviram jaaakooo široko,
kao da hoću gudalom obuj-
mit sve 4 žice odjednom
s gudalom i završim u
odjeku.
Slijedi Malešova poezija za
vrijeme koje ja zauzmem
stav kao da mi više nije
stalo do sviranja, ni do
predstave. Nakon toga se
pokušavam vratiti u pred-
stavu i ponovno zasvirati,
ali mi nikako ne ide. Pri
tome nemam nikakvu podr-
šku, samo hladnokrvne
pogleda, pokušavam svira-
ti, ali sve više ponirem...

Scena 1. Malešove poezije:
slušam ritam izgovaranja
pjesme i bježim od smisle-
nosti riječi koje čujem.
Borim se da ne upadnem
u ilustraciju izgovorenog
nego afirmiram paralelnost
postojanja apstraktnog
pokreta i poezije u preciz-
nim preklapanjima u traja-
njima.

živim za život
ja sam spisateljica!
tipkam!
ti si maturalni ples!
od tebe i elvisa
amerika puno očekuje!
ubila sam i mijenjam
oči!
sad su slane!
a vi?
nova sam mlada
prozračna kao
plava kuhinja
koja je meksiko i
svažta!
mjesec je iznad kuhinje
sve tone u meksiko!
ništa me prati kao barakuda!
revolveraš je zdepast
znojnik i nizak
zbog nje!
ja sam plava neudana
agava i
volim cvijeće!
kaktus cvate pokraj
leša
koji se svađa!
tri trefa i kosi
tarzan uz 9.pivo
gube uzbekistan u
kistanju!

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

U ovom dijelu se uglavnom povremeno ubacujem, kombiniram pizzicato i gudalo, s tim da više koristim pizzicato, glazba zebnje, hladnoće, nešto slično kao na početku samo još udaljenije, s dugim pauzama i povremenim flazoletima koji prolaze kao trnci.

Scena dok Vili priča o "ispred nas je... iza nas je ... te o društvu koje diše": prostorno uspostavljanje dijagonale duž prostora scene i mogućnosti tijela u odnosu na njenu redukciju nameću mi tjelesni vokabular koji nužno dobiva neki drugi smisao obzirom da se dešava paralelno s tekstom.

Scena s gestama ruke: konkretne geste ruku radim iz odnosa kostiju unutar šake, podlaktice, nadlaktice i ramenog pojasa. Bavim se mijenjanjem shema pokreta kako bi konkretna, svima prepoznatljiva gesta, meni postala izazovna i uvijek nova za izvođenje.

Radim što i Irma, bar se trudim

vruće je popodne
ništa se ne miče!
sunce je zauvijek!
bog je popodne u kistanju!
iskreno mislim da više ništa neću osjećati!
kapital sjaji
iznad moje plave kuhinje!
svijet je posao!
smijeh je" !

solidarnost nemoguća
a nužna
sloboda nužna
a nemoguća
ravnopravnost nužna
a nemoguća
jednakost nužna
a nemoguća
opće dobro opće dobro
to opće što je to opće

stojimo pred nepoznatim iza nas poznati užas pred nama ti ne znaš što možeš očekivati
ali mi i dalje čekamo mi svi i dalje strpljivo i neumorno čekamo da se pojavi netko da nam kaže nešto pa da on učini nešto da nam da viziju pa da mi svi nešto nekamo

niko neće doći niko se neće pojaviti
mi smo ti na koje smo čekali je li možda netko ima neku ideju ne znam ne inzistiram ali čini se da je to nešto tako jednostavno to što mi tražimo je jednostavno kao kotač

Foto: Jasenka Rasol

Iz azijske kandžije ulazim u nešto što je najslabije tvorničkoj sireni u 5 sati ujutro koja se probija kroz hladnu zimsku izmaglicu. tu koristim efekt delaya. Počinje iz gotovo grobne tišine i odlazi u iritantnu glasnoću, zatim se postepeno stišava

to je zanimljivo da u Americi da u cijeloj Americi sve te civilizacije koje su tamo bile nisu nikada imale kotač nije im to palo na pamet nešto tako očito

iza nas poznati užas priroda stvari poredak bilo je i bit će, reda mora biti mora se znati ko vodi ko slijedi ko naređuje ko izvršava tko misli tko radi da čujemo tko je za to da reda mora biti za poredak dobro niko nije ja sam za anarhiju ali reda mora biti Društvo diše, društvo se demokratizira pa se tiranizira pa se opet demokratizira ili se pravi da se demokratizira onda mi svi zajedno zajednička volja kad odjednom gle opet samovolja ko jači kači sila boga ne moli sit gladnom ne vjeruje sjaši kurta da uzjaši murta bilo je i bit će priroda stvari poredak sve po redu sve ima svoje onda opet mi zajedno ne znam izaberemo tebe a onda ti opa pa onda ti nas sve a onda nama pukne film pa neko kuku neko motiku na biškupe i velikaše ali onda se uplete međunarodni faktor azijska kandžija azijska kandžija i svjetska burza

Izvodim mimoski kandžijanje.

Stanislav Kovačić
violončelo

i na kraju pređe u nešto lijepo, nešto što ipak ulijeva nadu, nešto što će nam dati prostora da na trenutak udahnemo i smirimo se. Svirački to najviše liči nekoj Bachovoj suiti.

Sviram ju ogoļjeno, bez efekata, zvuk čistog čela. Iduća scena pokazuje da odmora nema i da sve što je lijepo kratko traje, a posljedice se moraju snositi odmah i višestruko, i predah je samo fikcija. U toj sceni sviram nešto strahovito brzo, nešto što najviše liči temi na gitari od AC/DC i kompoziciji "Thunderstruck", samo pet puta brže. To traje dok zadnji ne poklekne u strahovitom naporu.

Irma Omerzo
pokret

Scena plesnog sola: do mentalnog stanja kojeg želim komunicirati publici dolazim iz tjelesnog zadatka artikulacije prsnog koša. Ritam i melodija pokreta "pjevanju" paralelno sa Stankovim violončelom. Ne ilustriram glazbu, glazba ne ilustrira ples, nego zajedno postojimo u sličnom stanju, ne zanemarujući Vilijevu pažnju kao podršku sceni.

Scena stajanja dok Stanko svira lažnog Bacha: prisutnošću svakog atoma tijela topim napetost u stagnaciju, dugo i kontinuirano prelazim iz jednog stanja u drugo, iz prisutnosti u odsutnost, iz angažmana u rezignaciju, iz fokusa u zaborav, traćajući za neutralnom pozicijom tijela iz koje je moguće krenuti u bilo koji smjer u bilo kojem momentu.

Scena proizvodnje: iznenaditi sebe i publiku. Tjelesno eksplozivno odlaženje u stanje iznad svojih mogućnosti u ritmu i amplitudi nastojeći zadržati

Vilim Matula
pokret

Promatram Irmin ples i Stanka, ali i publiku. Pri tom lagano smanjujem svjetlo na regulatoru.

Izvodim seriju vrlo brzih pokreta koji podsjećaju na slaganje kutija ili slično.

Vilim Matula
govor

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

jasnoću i grafiku svakog pokreta. Do granice svoje snage i daha. Sve na van, bez konekcije sa samim sobom.

Vilim Matula
pokret

Sve brže i brže do krajnje granice

Potpuno bez daha

Vilim Matula
govor

ljudi ne žele razumjeti da se radna mjesta ne smije spašavati novcem poreznih obveznika

ti ne smiješ spašavati propale tvornice novcem poreznih obveznika brodogradilišta spašavati novcem poreznih obveznika to se ne smije pogotovo ne u krizi ti novac moraš čuvati za spašavanje banaka banke se moraju spasiti novcem poreznih obveznika to vidite i sami to cijeli svijet radi banke se moraju sanirati novcem poreznih obveznika i bankarima menadžerima banaka se moraju isplaćivati ekstra bonusi evo i naši koliko su ono isplatili bonusa u Zagrebačkoj banci sad nedavno koliko je ono bilo dvadeset miliona kuna za njih šest ne možeš bankare uspoređivati sa radnicima u šķveru to su profinjni finansijski umovi kao da bi uspoređivao sivu moždanu kora sa ovom kožom na peti to su profinjni umovi imaju neke potrebe koje mi uopće ne možemo zamisliti vi koji imate problem sa švicarskim frankom vi ćete to razumjeti evo vidite to mi je drago da se razumijemo ti finansijski stručnjaci imaju

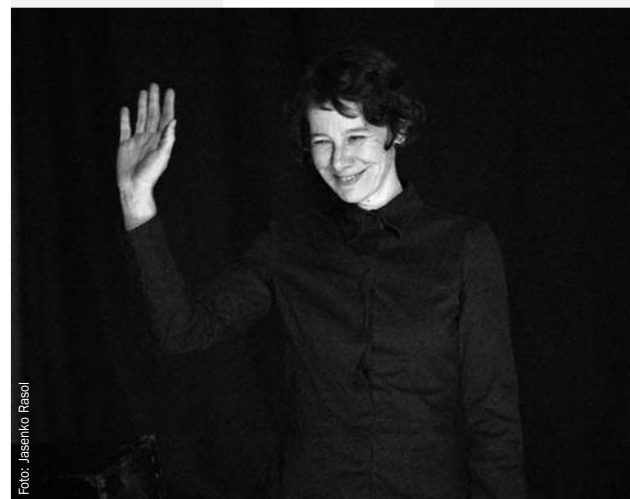

Foto: Jasenke Rasol

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

mjesečnu ratu kredita od 50 000 eura ili franaka aha sad ste se zabrinuli zamisli kako je njima tebi je skočila rata sa dvije tri tisuće na pet šest pa ti je teško a zamisli kako je njemu i da nema bonusa kako bi on

kak vam se da a kaj ti to treba i kaj ste postigli i šta ćete postić noćne marševe u tišini pokrenuti šta da radiš da se doma prevrćeš po krevetu cijelu noć ili da sa ljudima koji imaju istu sudbinu ko i ti u tišini hodaš cijelu noć i dočekuješ zoru ponovo će svanuti plamene zore kažu mi ih zazivamo i izazivamo a oni ih kao svojom pohlepom i grabežom ne izazivaju

ima onaj Amerikanac jel to Henk Polson ili neki drugi taj ima mjesečnu ratu kredita od 27 mil. dolara dvadeset i sedam miliona dolara vidim da ste se opet zabrinuli to je to nije lako mislim čovjek radi na burzi to je takav poso ne ne na burzi za nezaposlene na pravoj burzi na Wall Streetu neko će reć pa šta se zaduživo pa takav mu je poso čovjek mora ima pet šest kuća po raznim kontinentima na strateškim mjestima po zamaljskoj kugli ali gle ti moraš uzeti u obzir da kada se ugasi burza u New Yorku i kad je mrak da je s druge strane kugle dan da ljudi rade to je priroda

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

stvari pa ne možeš ti ostaviti novac da preko noći leži u sefu taj novac treba upumpati tamo to mora netko ko se u to razumije to ide tamo i u jutro prije nego se otvori njujorška burza lova mora biti natrag svježa oplođena parila se na istoku to je parenje i zato se kaže pare lovu treba vratiti na vrijeme tko će to raditi ha ćeš to ti raditi dobro evo ajmo tebe poslati svima se čini a to nije teško zamisli ljudi ujutro na bankomat a ono nema love u cijelom New Yorku ti se smiješ svi se smijete tu postoji neki rasizam prema bogatima pogle šta rade jadnom Todoroviću tu nema ali onog elementarnog poštovanja prema bogatima zamisli šta je on sve morao proć da bi se obogaćio a ovako mu vraćamo tako je to bogatima svi uzimaju evo primjer onog Amerikanca pazi kako on ima te kuće po svuda da bi to nekako stizao kupio si je jumboyet svoj osobni ne i kako je neprekidno na putu čovjek je tražio da mu ugrade bazen u avion i to je sve trebalo biti ok ali možete i sami pretpostaviti to kad polijeće to sva voda ima tu tendenciju ali njemu je bilo obećano za toliki novac to se neće događati a veli da ne govorimo u turbulenciju kad uđe to mu se cunami napravi užas i tako to je neka švicarska firma njemu obećala da će

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

mu to napraviti ovako kao žiroskopski bazen tako da kad ide gore da se on poravnava kužiš kad se spušta ovo i sve je to trebalo bit ali to je to kad si bogat svake pljačka znaš ono kad si sirotinja šta on tebi može uzeti posljednjih deset kuna ili sto ili tisuću to ti i onako ne može pomoći to nije neka pljačka od tebe i onako ništa ali od njega znaš ti što je on sve mogao postići ali ne svaka pljačka i tako ti to Švicarci par puta prepravljali pa neke skandinavske firme i ne znam Japanci valjda ne znam ko je to na kraju uspio srediti i čovjek veli sad konačno kad leti veli u bazenu ovako bonaca

ljuljanje žita, dendrita

večer je bila galantna kao mafijaš koji se čitav život tako zvaao! paradajz i bosiljak na velikoj su sceni plitkog tanjura sa cvjetovima i crnom mamom kao maslinom korčulom melitom iz mora! tisuću otoka kolonijalni umak pikantan je rob roba riba iz zimske zalihe morske periferije palente postupa koji klizi kao slobodan talent mongolski hrvač u ulju!

Za vrijeme mog recitiranja Maleša, Irma postavlja til za projekciju, til asociira na

Nakon šlagvorta "bonaca" počinjem ustima voziti neki jazz groove i onda na čelu imam jazz vožnju uz kombiniranje dalmatinske pisme i tanga, za vrijeme recitiranja cijele Malešove poezije, i to sve s isključenim pojačalom tako da stvari kao da se čuju iz neke daljine i samo se daju naslutiti. Sve je u funkciji vertiga. Zatim još jednom izvozim taj cijeli jazz groove uz upaljeno pojačalo i octaver efekt za vrijeme Irminog plesta koji ukazuje na protok vremena.

Stanislav Kovačić
violončelo

Irma Omerzo
pokret

Vilim Matula
pokret

Vilim Matula
govor

ribarsku mrežu pa se u nekom trenu poklapaju Stankovo sviranje dalmatinskog motiva, Malešovi stihovi o moru, maslini, Korčuli i Irmino vješanje tila mreže.

i sve je izvršno! koliko tehničke! večer je galantna kao žito dendriti namjera u nekom tangu koji je mek gol i nema ime kao tango! zdenka! pirovac! medo ne pretjeruje u vodi pere se u drvetu! suknja mu silazi nogu po nogu! kad se šuma ljulja iz helikoptera šuma piše! medo se kupa!

ljudima je teško objasniti koliko je kapital osjetljiv koliko je kapital nepovjerljiv plašljiv kapital najradije boravi na gomili na velikoj hrpi a u krizna vremena on se odmah vraća kod svog pravog gospodara ljudi nemojmo se bojati kapitala zovimo kapital molimo ga da dođe ajmo svi zajedno zovimo ga kapital kapital molimo te dođi evo sve ćemo ti dati ukinut ćemo zakon o radu dođi dragi kapital molimo te ne boj se evo nemamo više kolektivne ugovore

Po završetku pjesme, smanjujem svjetlo za Irmin završni ples i odlazim iza tila. Palim projektor i govorim sljedeći tekst u kameru, tako da me publika realno vidi iz profila a na projekciji sam naravno krupno anface.

ali eto građanke i građani ništa nije pomoglo i mi smo bili prisiljeni donjeti tešku odluku prije pet minuta naše snage krenule su u odlučujući protудар svim sredstvima pozivamo vas da nam se pridružite u molitvi za nebrojene mučenike

